

گزارش تحلیل کلان

واحد مطالعات کلان

گزارش آذر ۱۴۰۲

۰۶۰ ۸۸۷۳۰۰۵۴-۸۸۷۳۰۰۵۴-۸۸۷۵۳۳۷۵-۸۸۷۵۳۳۷۶-۲۱ (+۹۸)

۲۱ ۸۸۷۵۳۳۷۶ ،info@bcr.ir (+۹۸)

bcr.ir

تهران ، خیابان شهید مطهری، خیابان کوه نور، بن بست دوم، پلاک ۱۱ ، طبقه ۴، واحد ۴

درصد تغییر	آبان ۱۴۰۲	آذر ۱۴۰۲	واحد	نوع قرارداد	
-4.8%	83	79	بشکه/دلار	NA	نفت برنت
2.2%	1,999	2,042	انس/دلار	NA	انس طلا
1.6%	8,472	8,607	تن/دلار	Ex	مس
0.2%	2,549	2,554	تن/دلار	Ex	روی
-0.3%	2,257	2,251	تن/دلار	Ex	آلومینیوم
1.5%	134	136	تن/دلار	Ex	سنگ آهن
4%	494	514	تن/دلار	FOB CIS	بیلت فولاد
0.4%	470	472	تن/دلار	Iran Export	بیلت فولاد ایران
-11.4%	352	312	تن/دلار	FOB SE Asia	اوره
5.4%	279	294	تن/دلار	CFR China	متانول
-9.6%	941	851	تن/دلار	CFR SE Asia	اتیلن
-1.2%	856	846	تن/دلار	CFR China	پروپیلن
2.1%	971	991	تن/دلار	CFR SE Asia	پلی اتیلن سبک
0.3%	926	929	تن/دلار	CFR SE Asia	پلی اتیلن سنگین
1.1%	896	906	تن/دلار	CFR SE Asia	پلی پروپیلن
9.4%	2,020,154	2,210,217	-	-	شاخص کل بورس
8.2%	703,544.00	761,358	-	-	شاخص هم وزن
-0.3%	501,500	499,800	ریال	-	نرخ دلار
1.7%	287,640,000	292,490,000	ریال	-	قیمت سکه طرح جدید
-0.5%	44.9	44.4	درصد	-	نرخ تورم سالانه
1%	39.2	40.2	درصد	-	نرخ تورم نقطه ای

بخش اول:

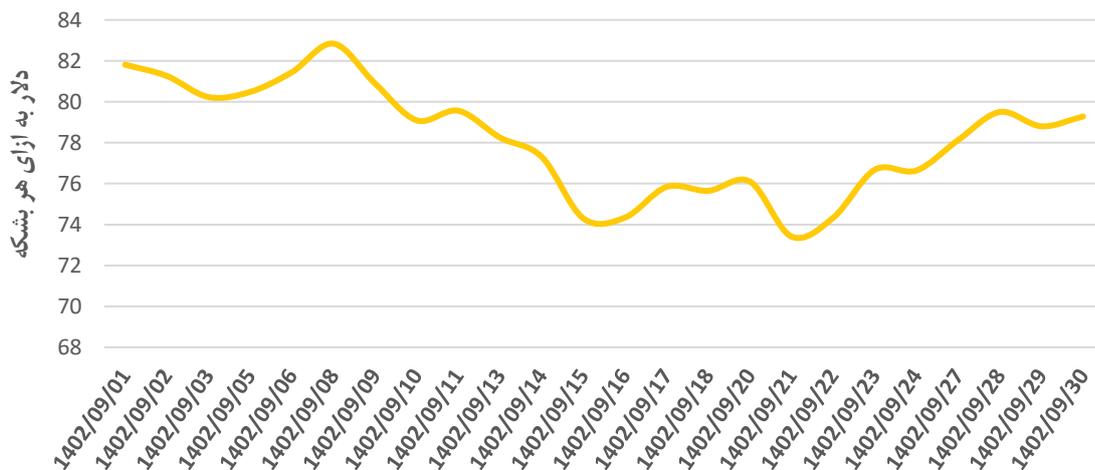
بررسی بازارهای کالایی

در ماه دسامبر قیمت بیشتر کالاها در بازارهای جهانی با افزایش همراه بود. خوش بینی ها نسبت به پایان سیاست های انقباضی در اقتصادهای بزرگ باعث تقویت دورنمای تقاضای جهانی شده است. در ادامه به بررسی تغییرات قیمت نفت، طلا، مس، روی، سنگ آهن و مواد شیمیایی در ماه گذشته می پردازیم:

قیمت نفت برنت

قیمت نفت در ماه دسامبر در ادامه روند نزولی خود به محدوده ۷۹ دلار رسید. قیمت نفت در این ماه با نوسانات زیادی همراه بود که عمدتاً ناشی از مسائل ژئوپولیتیکی و حمله یمن به کشتی های تجاری در دریای سرخ بود. از طرفی اوپک پلاس در نشست ماه دسامبر خود بر تداوم سیاست کاهش تولید خود تاکید کرد و اعضای این ائتلاف توافق کردند تا تولید روزانه در سه ماهه اول سال ۲۰۲۴ به میزان ۲,۲ میلیون بشکه کاهش یابد. اما با اعلام افزایش ذخایر نفت آمریکا توسط اداره نفت آمریکا تا حدودی تاثیر خبر کاهش تولید اوپک پلاس خنثی شد.

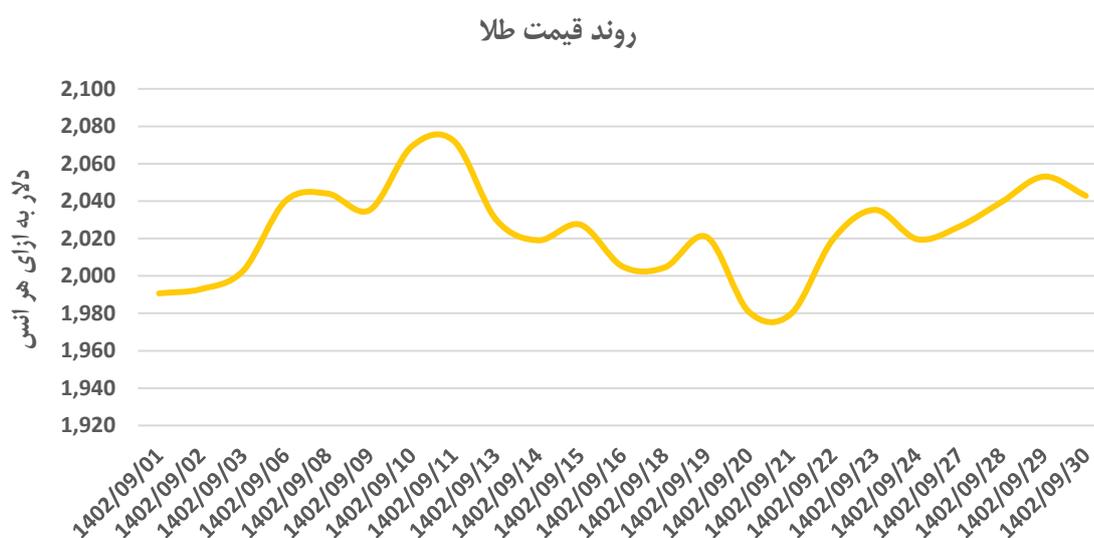
روند قیمت نفت

قیمت	مقدار در ماه مورد بررسی	مقدار در ماه قبل	درصد تغییر
نفت (دلار به ازای هر بشکه)	79	83	-4/8%

قیمت انس طلا

قیمت طلا در ماه گذشته رکورد تاریخی خود را ثبت کرد و در هفته اول دسامبر در محدوده ۲۱۵۰ دلار معامله شد. اما در ادامه از شدت هیجانات کاسته شد و در نهایت به محدوده ۲۰۴۰ دلار رسید. پیش‌بینی کاهش نرخ بهره در آمریکا در ماه‌های آتی، افت شاخص دلار و کاهش نرخ بازده اوراق خزانه در آمریکا عوامل اصلی رشد خیره‌کننده قیمت طلا در ماه اخیر بودند. همچنین فدرال رزرو در نشست اخیر خود اعلام کرد دوره سیاست‌های سخت‌گیرانه انقباضی به پایان رسیده و احتمال کاهش نرخ بهره را تقویت نموده است.

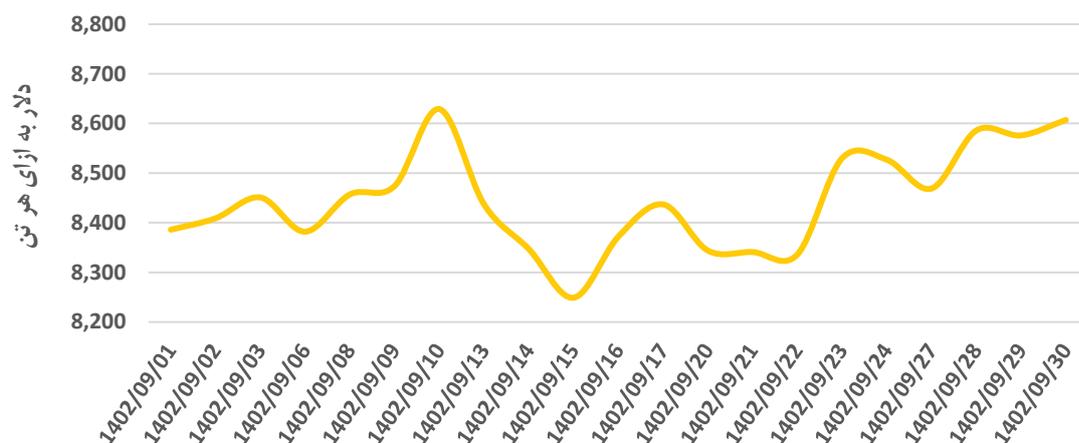

درصد تغییر	مقدار در ماه قبل	مقدار در ماه مورد بررسی	قیمت
2.15%	1,999	2,042	طلا (دلار به ازای هر انس)

قیمت مس

قیمت مس در ماه دسامبر با افزایش ۱,۵ درصدی نسبت به ماه قبل به سطح ۸۶۰۷ دلار رسید. افت شاخص دلار و چشم‌انداز مثبت از رشد اقتصاد جهانی در سال ۲۰۲۴ و احتمال پایان سیاست‌های انقباضی اقتصادهای بزرگ، باعث تقویت دورنمای تقاضای مس شده است. از طرفی آمار گمرک چین در ماه نوامبر حاکی از رشد ۱۰ درصدی واردات مس بوده که نشان‌دهنده تقویت تقاضای داخلی چین می‌باشد.

روند قیمت مس

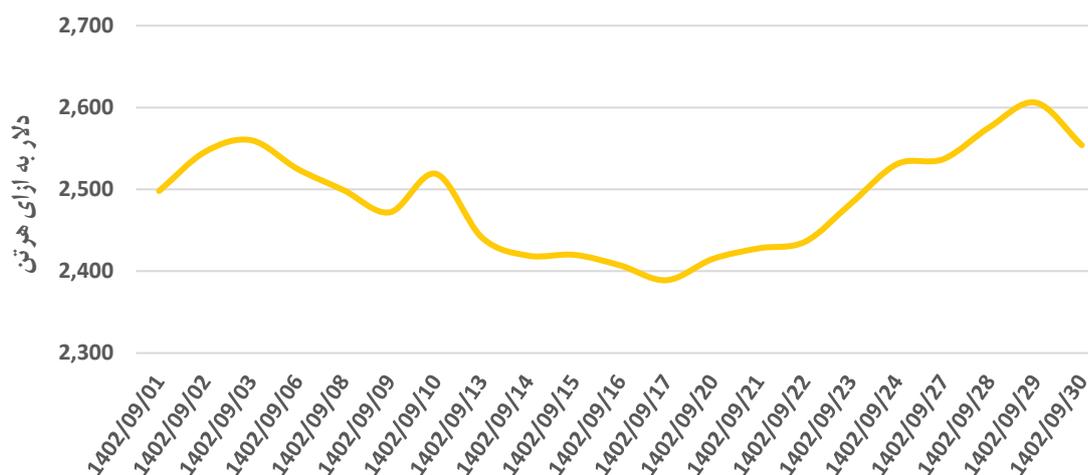

درصد تغییر	مقدار در ماه قبل	مقدار در ماه مورد بررسی	قیمت
1.5%	8,472	8,607	مس (دلار به ازای هر تن)

قیمت روی

قیمت روی در ماه گذشته با افزایش جزئی همراه بود و به سطح ۲,۵۵۴ دلار رسید. تقویت احتمال کاهش نرخ بهره آمریکا سبب بهبود چشم انداز تقاضا شده است. از طرفی میزان ذخایر روی در بورس فلزات لندن به بیشترین مقدار ۲ سال اخیر خود رسیده است.

روند قیمت روی

درصد تغییر	مقدار در ماه قبل	مقدار در ماه مورد بررسی	قیمت
0.19%	2,549	2,554	روی (دلار به ازای هر تن)

قیمت سنگ آهن

قیمت سنگ آهن در ماه اخیر با افزایش ۱,۵ درصدی نسبت به ماه قبل به سطح ۱۳۶ دلار رسید که بیشترین مقدار در یک سال اخیر بوده است. افزایش تقاضای چین و رشد واردات سنگ آهن از عوامل موثر این افزایش قیمت بوده است.

قیمت اوره

قیمت اوره در ماه اخیر با کاهش ۴۰ دلاری نسبت به ماه قبل به سطح ۳۱۲ دلار رسید. کاهش قیمت گاز طبیعی در اروپا و آمریکا، باعث کاهش بهای تمام شده اوره شده است. همچنین کاهش مصرف کود شیمیایی توسط کشاورزان هندی باعث تضعیف تقاضا شده است.

قیمت متانول

قیمت متانول در ماه اخیر با افزایش ۱۵ دلاری نسبت به ماه قبل به سطح ۲۹۴ دلار رسید. با توجه به کمبود گاز برای تولیدکنندگان ایرانی، نگرانی‌ها بابت کاهش عرضه تقویت شده است.

قیمت پلی اتیلن

قیمت پلی اتیلن در ماه اخیر با افزایش ۲۰ دلاری نسبت به ماه قبل به محدوده ۹۹۱ دلار رسید. افزایش حجم معاملات نقدی و تقاضای بالا و همچنین نگرانی‌ها بابت کاهش عرضه به دلیل تعطیلی یک واحد تولیدی در کشور تایلند از عوامل اصلی افزایش قیمت این محصول شیمیایی بوده است.

بخش دوم:

بررسی رویدادهای اقتصاد جهانی

اقتصاد آمریکا

کم اثر بودن سیاست انقباضی در بازار کار و کاهش نرخ بیکاری

نرخ تورم مصرف کننده سالانه در ماه نوامبر برای دومین ماه متوالی کاهش پیدا کرد و با افت ۰,۱ درصدی نسبت به ماه قبل به ۳,۱ درصد رسید که مطابق با انتظارات بازار بود. در حالی که شاخص قیمت مصرف کننده به صورت ماهانه نسبت به ماه قبل برخلاف انتظارات ۰,۱ درصد افزایش پیدا کرد. تورم هسته (به استثنا انرژی و غذا) در ماه نوامبر مطابق با پیش‌بینی‌های بازار در سطح ۴ درصد باقی ماند.

نرخ بیکاری در ماه نوامبر برخلاف انتظارات با کاهش ۰,۲ درصدی نسبت به ماه قبل به ۳,۷ درصد رسید و تا حدودی نگرانی‌ها بابت سرد شدن بازار کار را برطرف کرد. شاخص مدعیان بیکاری در این ماه روند باثباتی داشت و میانگین هفتگی این شاخص در سطح ۲۱۹ هزار نفر بود. به نظر می‌رسد سیاست‌های انقباضی فدرال رزرو تاثیر زیادی در بازار کار نداشته است.

شاخص PMI کل در ماه نوامبر تغییری نداشت و در سطح ۵۰,۷ واحد باقی ماند. شاخص PMI تولیدی با افت ۰,۶ واحدی به سطح ۴۹,۴ واحد رسید. در حالی که شاخص PMI خدمات بر خلاف پیش‌بینی بازار افزایش جزئی پیدا کرد و به سطح ۵۰,۸ واحد رسید.

فدرال رزرو در آخرین نشست خود در سال ۲۰۲۳، برای چهارمین جلسه متوالی نرخ بهره را بدون تغییر در سطح ۵,۵ درصد نگه داشت. با اینکه نرخ تورم از ۹,۱ درصد در می ۲۰۲۲ به سطح ۳,۱ درصد در نوامبر ۲۰۲۳ رسیده است ولی همچنان با تورم هدف ۲ درصدی فاصله دارد. فدرال رزرو در آخرین نشست خود اعلام کرد که در صورت لزوم سیاست افزایش نرخ بهره را ادامه خواهد داد.

اقتصاد چین

تشدید تورم منفی در ماه نوامبر

شاخص مصرف کننده در ماه نوامبر شاهد شدیدترین افت خود در ۳ سال اخیر بود. تورم سالانه در ماه نوامبر به ۰,۵- درصد رسید که نسبت به ماه قبل ۰,۳ درصد کاهش پیدا کرد. این افت شدید حاکی از ضعیف تر شدن تقاضای داخلی و کم اثر بودن سیاست‌های انبساطی دولت می‌باشد.

تراز تجاری چین در ماه نوامبر به سطح ۶۸,۴ میلیارد دلار رسید که فراتر از انتظارات ۵۸ میلیارد دلاری بازار بود. افزایش صادرات و افت واردات در ماه نوامبر علت این افزایش ۱۲ میلیارد دلاری در تراز تجاری نسبت به ماه قبل می‌باشد. صادرات چین در ماه نوامبر با افزایش ۰,۵ درصدی نسبت به مدت مشابه در سال قبل همراه بود. در حالی که واردات در همین بازه زمانی با کاهش ۰,۶ درصدی همراه بوده است.

شاخص‌های PMI در ماه نوامبر نسبت به ماه قبل با کاهش جزئی همراه بودند. PMI تولیدات غیرکارخانه‌ای برای سومین ماه متوالی با کاهش همراه بود و با افت ۰,۴ واحدی به سطح ۵۰,۲ واحد رسید و به منطقه رکود نزدیک‌تر شد. PMI عمومی با کاهش ۰,۳ واحدی، به سطح ۵۰,۴ واحد رسید. PMI تولیدات کارخانه‌ای نیز با افت جزئی ۰,۱ واحدی به سطح ۴۹,۴ رسید و در منطقه رکود تثبیت شد. این امر نشان‌دهنده وضعیت نامناسب تقاضا در چین است.

در نشست ماه نوامبر بانک مرکزی چین، نرخ بهره وام‌های یک ساله برای چهارمین ماه متوالی بدون تغییر در سطح ۳,۴۵ درصد باقی ماند. نرخ بهره وام‌های ۵ ساله نیز بدون تغییر در سطح ۴,۲ درصد باقی ماند. با تداوم سیاست انبساطی دولت چین در جهت تقویت تقاضا و محقق شدن رشد اقتصادی ۵ درصد تا پایان سال ۲۰۲۳ دور از انتظار نیست.

اقتصاد اروپا

تداوم کاهش نرخ تورم در ماه نوامبر

نرخ تورم مصرف‌کننده در ماه نوامبر به روند نزولی خود ادامه داد و با کاهش ۰,۵ درصدی به سطح ۲,۴ درصد رسید که کمترین نرخ تورم طی دو سال گذشته است. تورم ماهانه نیز با کاهش ۰,۶ درصدی به ۰,۵- درصد رسید.

تراز تجاری منطقه یورو برای ششمین ماه متوالی مثبت بود و در ماه نوامبر با افزایش ۱,۱ میلیارد یورویی نسبت به ماه قبل به ۱۱,۱ میلیارد یورو رسید. در حالی که در مدت مشابه در سال گذشته شاهد کسری تجاری ۲۸,۷ میلیارد یورویی بود. علت رشد تراز تجاری در این ماه به افت شدید واردات برمی‌گردد. واردات منطقه یورو کاهش ۱۶,۳ درصدی و صادرات نیز کاهش ۲,۴ درصدی داشت.

شاخص‌های PMI در ماه نوامبر برای چهارمین ماه متوالی در منطقه رکود قرار گرفتند. شاخص PMI کل در این ماه با افزایش ۰,۶ واحدی نسبت به ماه قبل به سطح ۴۷,۱ واحد رسید. شاخص خدمات با افزایش ۰,۴ واحدی به سطح ۴۸,۲ واحد رسید و شاخص تولید کارخانه‌ای نیز با افزایش ۰,۷ واحدی به سطح ۴۳,۸ واحد رسید. هر ۳ شاخص فراتر از انتظارات بازار بودند که نشان‌دهنده بهبود نسبی شرایط کسب و کار می‌باشد. شاخص PMI ساخت و ساز نیز در ماه نوامبر علی‌رغم افزایش ۱ واحدی و رسیدن به سطح ۴۳,۷ واحد همچنان در منطقه رکود قرار دارد.

بانک مرکزی اروپا در نشست خود در ماه نوامبر، نرخ بهره را بدون تغییر در سطح ۴,۵ درصد نگه داشت. در این نشست به ثبات نرخ بهره در همین سطح برای چند فصل آتی اشاره شد. اما همچنان تداوم سیاست‌های انقباضی مورد تأکید قرار گرفت.

بخش سوم:

بررسی رویدادهای اقتصاد ایران

در ماه اخیر شاهد افزایش حجم و ارزش معاملات بازار سرمایه بودیم. کسری تجاری همچون ماههای گذشته با افزایش همراه بوده است. متوسط قیمت مسکن نیز نسبت به ماه قبل کاهش پیدا کرد. در ادامه به بررسی برخی از مهم‌ترین اخبار اقتصادی ایران در آذر ۱۴۰۲ پرداخته می‌شود:

بازدهی مثبت شاخص بعد از ۲ ماه نزول

شاخص کل در آذر ماه تحت تاثیر اخبار تجدید ارزیابی دارایی شرکت‌ها نسبت به ماه قبل با افزایش ۹,۴ درصدی همراه بود و به سطح ۲,۲۱۰,۲۱۷ واحد رسید. ارزش معاملات خرد (بازار اول و دوم، اوراق مشتقه، ETFها) در آبان ماه به طور میانگین روزانه ۸,۷۰۰ میلیارد تومان بود که نسبت به ماه قبل بیش از ۲ برابر افزایش یافته است. ارزش معاملات بازار بدهی در آذر ماه ۴,۵۷۵ میلیارد تومان بود که نسبت به ماه قبل با کاهش ۶۹,۳ درصدی همراه بوده است.

تداوم کاهش تورم سالانه در آذر ۱۴۰۲

به گزارش مرکز آمار، نرخ تورم سالانه آذر ماه به ۴۴,۴ درصد رسید که نسبت به ماه قبل با کاهش ۰,۵ درصدی همراه بوده است. گروه مسکن و حامل‌های انرژی و گروه خوراکی‌ها و آشامیدنی‌ها که بیشترین ضریب اهمیت در محاسبه تورم را دارند به ترتیب تورم سالانه ۳۸,۱ درصد و ۵۰,۴ درصد را ثبت کردند. استان یزد با ۵۵,۷ درصد بیشترین و استان تهران با ۳۹,۲ درصد کمترین تورم سالانه را در ماه آذر داشته‌اند. تورم نقطه‌ای آذر ماه با افزایش ۱ درصدی نسبت به ماه قبل ۴۰,۲ درصد اعلام شد. در حالیکه تورم ماهانه با افزایش ۰,۷ درصدی نسبت به ماه قبل به ۲,۹ درصد رسید.

شامخ کل همچنان در منطقه رونق

به گزارش اتاق بازرگانی ایران، شاخص مدیران خرید برای کل اقتصاد در آذر ماه به ۵۰,۹۶ واحد رسید که نسبت به ماه گذشته ۳,۱۹ واحد کاهش یافت. در میان مولفه‌های اصلی، شاخص سفارشات جدید مشتریان بیشترین کاهش را داشته و به کمترین مقدار خود در ۳ ماه اخیر رسیده است. فشارهای تورمی و کاهش قدرت خرید از عوامل اصلی این افت شدید می‌باشند. شامخ صنعت با افزایش جزئی ۰,۱۲ واحدی نسبت به ماه قبل به سطح ۵۳,۲۳ رسید. مشکل عدم تخصیص ارز و عدم پرداخت تسهیلات باعث افزایش نگرانی تولیدکنندگان در تامین مواد اولیه مورد نیاز شده است.

گزارش تحولات بازار مسکن در آذر ۱۴۰۲

به گزارش بانک مرکزی، تعداد معاملات انجام شده در آذر ماه ۳,۵۵۰ فقره بوده که نسبت به ماه قبل افت ۱,۲ درصدی داشته است. در این ماه متوسط قیمت هر متر مربع واحد مسکونی ۷۴۰,۹ میلیون ریال بود که نسبت به ماه قبل با کاهش ۲,۲ درصدی و نسبت به مدت مشابه سال قبل با افزایش ۵۴,۱ درصدی همراه بوده است.

عملکرد ۹ ماهه تجارت خارجی ۱۴۰۲

بر اساس گزارش گمرک، کسری تجاری در ۹ ماهه نخست سال ۱۴۰۲ به ۱۲ میلیارد دلار رسید که نسبت به مدت مشابه سال گذشته تقریباً دو برابر شده است. میزان واردات به ۴۸,۳ میلیارد دلار رسید که نسبت به مدت مشابه سال قبل از نظر

ارزش رشد ۱۲,۲۹ درصدی و از نظر وزن رشد ۶,۰۴ درصدی داشته است. اما میزان صادرات کاهش ۰,۶۸ درصدی داشته و به ۳۶,۴ میلیارد دلار رسیده است اما از نظر وزن رشد ۲۶,۵ درصدی را نسبت به مدت مشابه سال گذشته داشته است. طی ۹ ماهه سال ۱۴۰۲، کشورهای چین، عراق و امارات ۳ مقصد عمده صادراتی کشور بوده اند. از طرفی بیشترین واردات صورت گرفته از کشورهای امارات، چین و ترکیه بوده است.

گزارش متغیرهای پولی در آبان ۱۴۰۲

طبق گزارش بانک مرکزی، نرخ رشد ۱۲ ماهه نقدینگی منتهی به آبان ۱۴۰۲ به ۲۶,۲ درصد کاهش پیدا کرده که نسبت به ماه قبل ۰,۲ درصد کمتر شده است. همچنین نرخ رشد ۱۲ ماهه پایه پولی در مهر ماه با ۱,۱ درصد کاهش نسبت به ماه قبل به ۳۸,۵ درصد رسید.

کاهش نرخ بهره بین بانکی در آذر ۱۴۰۲

به گزارش بانک مرکزی، نرخ بهره بین بانکی در آذر ماه با کاهش جزئی ۰,۰۵ درصدی به سطح ۲۳,۵۵ درصد رسید. روند تغییر این نرخ تا نیمه اول آذر ماه نزولی بود و به کمترین مقدار در ۴ ماه اخیر رسید. ولی در نیمه دوم آذر شاهد روند صعودی برای نرخ بهره بین بانکی بودیم.

منابع:

- ۱- [شبکه اطلاع‌رسانی طلا، سکه و ارز](#)
- ۲- [مرکز آمار ایران](#)
- ۳- [پایگاه خبری اتاق بازرگانی](#)
- ۴- [سایت بانک مرکزی ایران](#)
- ۵- [پایگاه خبری بازار سرمایه ایران](#)